

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

**Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova**

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 04/2-07/1933 din 28.04.2023

Guvernul Republicii Moldova

Ministerul Educației și Cercetării prezintă Raportul consolidat cu privire la realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, anul 2022, în conformitate cu prevederile pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 381/2019 cu privire la aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia.

Anexă:

- Raportul consolidat cu privire la realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, anul 2022 - 34 pagini.

Ministrul

Anatolie TOPALĂ

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

**RAPORT CONSOLIDAT CU PRIVIRE LA REALIZAREA PLANULUI DE ACȚIUNI
PRIVIND IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL ÎN DOMENIILE
CERCETĂRII ȘI INOVĂRII PENTRU ANII 2020-2023, ÎN ANUL 2022**

Raportul anual consolidat privire la realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, în anul 2022 a fost elaborat de Ministerul Educației și Cercetării, în baza informației prezentate de autoritățile și instituțiile responsabile, conform anexei nr. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 381/2019.

Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 este principalul document de politici prin care Guvernul stabilește prioritățile și obiectivele de dezvoltare în domeniile cercetării și inovării pentru o durată de 4 ani în scopul creșterii eficienței sistemului național de cercetare și inovare, asigurării condițiilor optime pentru generarea de noi cunoștințe obținute în baza cercetărilor fundamentale și aplicative, și implementării acestora în vederea sporirii competitivității economiei naționale și a nivelului general de bunăstare.

Acțiunile pentru realizarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 sunt structurate în 5 obiective generale:

- Îmbunătățirea guvernanței și sporirea eficienței sistemului de cercetare și inovare;
- Potențial uman competitiv antrenat în cercetare și inovare;
- Infrastructură corespunzătoare standardelor internaționale;
- Cercetare și inovare pentru necesitățile socioeconomice;
- Politică coerentă de cooperare europeană și internațională.

Astfel, conform evaluării cantitative a implementării Planului de acțiuni al Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, din totalul celor 33 de acțiuni planificate pentru anul 2022, 24 acțiuni au fost realizate (sau 72,8%), 6 acțiuni sunt în curs de realizare (sau 18,2%), și 3 acțiuni sunt nerealizate (sau 9%). Se menționează că 4 din cele 6 acțiuni în curs de realizare și 1 din cele 3 nerealizate, conform Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 în anul 2022, urmează a fi realizate până-n anul 2023.

Informația detaliată privind gradul de realizare a fiecărei acțiuni a Planului se conține în Raportul consolidat cu privire la realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, în anul 2022.

Raport consolidat cu privire la realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 în anul 2022

I. Obiectivul general: Îmbunătățirea guvernanței și sporirea eficienței sistemului de cercetare și inovare						
Nr. crt.	Obiective specifice	Termene de realizare	Responsabili	Parteneri	Indicatori de rezultat și proces	Realizări /Rezultate 2022
	Acțiuni					
1	2	3	4	5	6	7
1.1	<i>Asigurarea unui sistem de cercetare și inovare eficient, performant, predictibil, administrat în baza datelor colectate și sustenabil din punct de vedere finanțier</i>					
1.1.1.	Organizarea și lansarea apelurilor de proiecte de cercetare și inovare în conformitate cu acordurile bilaterale și multilaterale	2020-2023	Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare	Statele/organizațiile partenere	1. Număr de apeluri lansate conform acordurilor bilaterale și multilaterale; 2. Ponderea proiectelor câștigate din cele depuse; 3. Lista de proiecte depuse/câștigate, publicată pe pagina web oficială a Agenției Naționale de Cercetare și Dezvoltare.	<p align="center">Realizată</p> <p>1. Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare a lansat conform acordurilor multilaterale/bilaterale – 6 concursuri de proiecte de cercetare (https://www.ancd.gov.md/ro/apeluri-bilaterale):</p> <ul style="list-style-type: none"> - concursul proiectelor multilaterale în cadrul Inițiativei Comune de Program (JPI) Biodiversa; - concursul proiectelor multilaterale în cadrul Inițiativei Comune de Program „Apă pentru toți (Water4All); - concursul proiectelor multilaterale în cadrul Inițiativei Comune de Program (JPI) Rezistență Antimicobiană (JPIAMR), DRUID Call; - concursul proiectelor bilaterale moldo-turce pentru anii 2023-2024, elaborat prin consens între TUBITAK și Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare; - cel de-al 15-lea apel JPIAMR “Diagnosticare și Rețele de Supraveghere” (https://ancd.gov.md/ro/content/al-15-lea-apel-jpiamr-%E2%80%9Cdiagnosticare-%C8%99i-re%C8%9Bele-de-supraveghere%E2%80%9D); - lansarea Pre-anunțului celui de-al 16-lea apel comun “Dezvoltarea de strategii, instrumente, tehnologii și metode inovatoare pentru diagnosticarea și supravegherea rezistenței antimicrobiene” (AMR Diagnostics and Surveillance;

[https://ancd.gov.md/en/node/2147\)](https://ancd.gov.md/en/node/2147)

2. Ponderea proiectelor câștigate din cele depuse reprezintă - 16%. Această pondere este reprezentativă pentru concursul proiectelor bilaterale moldo-turce pentru anii 2023-2024, în cadrul căruia au fost depuse 19 propuneri de proiecte și selectate 3 pentru finanțare. Pentru concursul proiectelor din cadrul acțiunii BiodivERsA+ (BioDivMon) au fost depuse 4 propuneri de proiecte cu participarea organizațiilor din Republica Moldova, care sunt la etapa de evaluare.

În cadrul concursului proiectelor din cadrul acțiunii „Apă pentru toți (Water4All)” s-au depus 7 propuneri de proiecte cu participarea organizațiilor din Republica Moldova, care sunt la etapa de evaluare.

Totodată, au fost organizate 2 concursuri de proiecte cu finanțarea din surse externe:

- a. Concurs de proiecte pentru tineri cercetători. La concurs au fost depuse 37 propuneri de proiecte, dintre care 15 proiecte au fost selectate pentru finanțare.
- b. Concursul de proiecte pe probleme de interes stringent cu genericul „Reziliența Republicii Moldova la situații de criză”. La concurs au fost depuse 31 propuneri de proiecte și selectate 12 proiecte pentru finanțare.

3. Lista proiecte depuse și a celor selectate pentru a fi finanțate, în cadrul concursurilor bilaterale și multilaterale, precum și rezultatele expertizei au fost publicate pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare (<https://ancd.gov.md/ro/apeluri-bilaterale>), la fel și listele proiectelor înaintate spre finanțare (<https://ancd.gov.md/ro/content/acte-ancd>).

De asemenea, în anul 2022 Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare a asigurat finanțarea anuală:

						pentru 7 proiecte bilaterale de cercetare moldo-bieloruse (2022-2023), pentru 3 proiecte bilaterale moldo-turce (2022-2023) pentru 3 proiectele bilaterale moldo-turce (2021-2022); 1 proiect multilateral de cercetare și inovare din cadrul inițiativei de cooperare comună JPIAMR HARISSA, declarat câștigător în urma concursului organizat în anul 2021 și 2 proiecte multilaterale de cercetare și inovare ERA Net 2019 (Raport de activitate pentru anul 2022 Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (https://www.ancd.gov.md)
1.1.2.	Evaluarea proiectelor de cercetare și inovare la toate fazele de implementare a acestora	2020-2023	Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare	Academia de Științe a Moldovei	1. Număr de evaluări în raport cu proiectele realizate; 2. Rapoarte de evaluare plasate pe pagina web oficială a Agenției Naționale de Cercetare și Dezvoltare	<p style="text-align: center;">Realizată</p> <p>1. În anul 2022 au fost evaluate 166 proiecte din cadrul concursului Program de stat (2020-2023), 16 proiecte de inovare și transfer tehnologic, 4 proiecte multilaterale, 13 proiecte bilaterale, 10 oferte de soluții privind Știința deschisă.</p> <p>2. Rapoartele proiectelor au fost audiate public și pot fi vizualizate pe pagina web a Academiei de Științe a Moldovei (https://asm.md/index.php/audierile-publice) și pe pagina web a Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare. (https://ancd.gov.md/ro/content/rapoartele-proiectelor)</p>
1.1.3.	Elaborarea rapoartelor de implementare a proiectelor de cercetare și inovare	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării	Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare Academia de Științe a Moldovei	1. Rapoarte elaborate; 2. Rezultatele științifice publicate pe paginile web oficiale ale organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării și Agenției Naționale de Cercetare și Dezvoltare; 3. Ponderea	<p style="text-align: center;">Realizată</p> <p>1. Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării au elaborat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 166 rapoarte privind realizarea proiectelor în cadrul concursului de proiecte "Program de Stat 2020-2023"; 16 rapoarte finale a proiectelor de inovare și transfer tehnologic, 3 rapoarte anuale a proiectelor bilaterale moldo-turce, 7 rapoarte anuale a proiectelor bilaterale moldo-bieloruse, 1 raport anual pentru proiectul multilateral din cadrul apelului JPI AMR HARISSA.

					proiectelor realizate/parțial realizate/nerealizate	<p>2. Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării au publicat pe paginile web oficiale rapoartele anuale privind execuțarea proiectelor de cercetare și inovare, în conformitate cu prevederile pct. 59 din Hotărârea Guvernului nr. 381/2019.</p> <p>https://www.muzeu.md/wp-content/uploads/2022/12/Raport-MNEIN-2022-pentru-ANCD.pdf – MNEIN; https://ich.md/?p=6928 – IPC; https://amtap.md/ro/valorificarea-si-conservarea-prin-digitizare-a-colectilor-de-muzica-academica-si-traditionala-din-republica-moldova.html – AMTAP; https://igfpp.md/rezultate-stiintifice-si-inovationale-cadrul-programelor-de-stat-si-bilateral-obtinut-anul-2022 - IGFPP; https://zoology.md/proiecte-de-cercetare - IZ; https://ieg.md/rapoarte-IEG; https://usm.md/?p=15294; https://www.youtube.com/watch?v=v2hzD3vJSA0; https://imb.utm.md/ro/proiecte-imb) etc.</p> <p>3. Ponderea proiectelor realizate/parțial realizate/nerealizate – toate proiectele finanțate în perioada de referință au fost realizate.</p>
1.1.4	Realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) prin proiecte de cercetare și inovare	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării; Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare	Autorități publice fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării; Agenție Națională de Cercetare și Dezvoltare	<p>1. Număr de proiecte de cercetare și inovare elaborate în corespondere cu prioritățile din obiectivele de dezvoltare durabilă și prezentate Agenției Naționale de Cercetare și Dezvoltare;</p> <p>2. Ponderea de propunerii de proiecte evaluate în raport cu cele depuse;</p>	<p>Realizată</p> <p>1. Proiectele de inovare și transfer tehnologic elaborate și depuse în cadrul concursurilor de proiecte corespund ODD 9 "Industria, inovație și infrastructură". Cele 166 de proiectele realizate în cadrul concursului „Program de Stat 2020-2023” sunt în concordanță cu următoarelor obiective de dezvoltare: ODD 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17.</p> <p>2. Ponderea propunerilor de proiecte evaluate în raport cu cele depuse este de 100% (toate proiectele depuse au fost evaluate).</p> <p>3. Lista proiectelor depuse și câștigate, în cadrul concursurilor este publicată pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare (https://ancd.gov.md).</p>

					3. Lista proiectelor depuse și câștigate, publicată pe pagina web oficială a Agenției Naționale de Cercetare și Dezvoltare	
1.2.	<i>Identificarea nișelor de specializare inteligentă a Republicii Moldova pentru promovarea cercetării bazate pe excelență în domenii strategice, cu relevanță și impact asupra economiei și a societății</i>					
1.2.1.	Desfășurarea procesului de descoperire antreprenorială	2020-2023	Autoritățile administrației publice centrale; organizațiile din domeniile cercetării și inovării; reprezentanții mediului academic	Camera de Comerț și Industrie; Organizațiile de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii; reprezentanții mediului de afaceri; organizațiile neguvernamentale; parteneri externi de dezvoltare	<p>1. Număr de ateliere în cadrul procesului de descoperire antreprenorială organizate;</p> <p>2. Număr de actori din mediul de afaceri și societatea civilă implicați;</p> <p>3. Nișele de specializare inteligentă identificate;</p> <p>4. Apeluri de propuneri de proiecte lansate în baza nișelor de specializare inteligentă;</p> <p>5. Pilotarea unui proiect într-o nișă</p>	<p>Realizată</p> <p>1. Număr de ateliere în cadrul procesului de descoperire antreprenorială – 8.</p> <p>În scopul stimulării cercetării și dezvoltării în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, prototipării și inovării în domeniul producției industriale durabile și al tehnologiilor ecologice, a fost aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 243/2022 „Programul de susținere a inovațiilor digitale și start-upurilor tehnologice”. Evenimentul de lansare oficială a fost organizat la data de 6 octombrie 2022, în incinta MEDIACOR. https://odimm.md/ro/presa/comunicate-de-presa/5596-a-fost-lansat-un-nou-program-de-stat-pentru-sustinerea-inovatiilor-digitale-si-startup-urilor-tehnologice</p>
1.2.2.	Aprobarea priorităților strategice ale activității în domeniile	2021-2022	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Autoritatea de administrație publică centrală	<p>1. Număr de nișe de specializare identificate;</p> <p>2. Număr de priorități strategice stabilite în</p>	<p>Realizată</p> <p>1. Număr de nișe de specializare identificate -11.</p> <p>Nișe de specializare au fost identificate în cadrul cele de a doua rundă a ateliere de descoperire antreprenorială pentru fiecare subdomeniu a celor patru domenii de</p>

	cercetării și inovării pentru anii 2023-2027, în corespundere cu nișele de specializare identificate			profil; organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării; Academia de Științe a Moldovei; reprezentanți ai societății civile; reprezentanți ai mediului de afaceri	raport cu nișele identificate; 3. Cadru normativ elaborat și aprobat	specializare identificate, organizate în perioada ianuarie-mai anul 2021. Proiectul Strategiei de Specializare Inteligentă a Republicii Moldova până în anul 2030 și Planul de implementare au fost elaborate și expediate Centrului Comun de Cercetare din Cadrul Comisiei Europene spre evaluare inițială. În conformitate cu Planul de Acțiuni a Guvernului aprobarea Strategiei de Specializare Inteligentă a Republicii Moldova este planificată pentru Trimestrul III 2023.
1.2.3	Identificarea domeniilor pentru care este necesară crearea unor noi centre de cercetare	2020-2022	Autoritățile administrației publice centrale	Organizațiile din domeniile cercetării și inovării	1. Număr de domenii identificate; 2. Număr de centre de cercetare create în raport cu domeniile identificate	<p style="text-align: right;">Realizată</p> <p>1. Număr de domenii identificate – 3; 2. Număr de centre de cercetare create în raport cu domeniile identificate – 1. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fondat Laboratorul de Bioinformatică și medicină computațională, fiind posibil de realizat datorită programului de formare avansată în domeniul bioinformaticii și medicinei computationale. https://usmf.md/ro/noutati/primul-laborator-de-bioinformatica-si-medicina-computationala-fondat-la-usmf-nicolae</p>
1.3.	<i>Sporirea numărului de proiecte implementate de grupuri de cercetători din institute de cercetare și universități</i>					
1.3.1	Stimularea cercetării colaborative între universități și	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile	Autorități publice fondatoare ale	1. Număr de proiecte comune; 2. Număr de studenți doctoranzi/masteranz	<p style="text-align: right;">Realizată</p> <p>1. Număr de proiecte comune – 77. În cadrul concursului ”Program de Stat 2020-2023” din cele 166 de proiecte finanțate în anul 2022, 37 au fost</p>

	institute de cercetare finanțarea proiectelor comune, inclusiv programe de doctorat	de prin	cercetării și inovării (institute de cercetare și universități)	organizații lor din domeniile cercetării și inovării	i antrenați; 3. Număr de publicații; 4. Număr de patente/brevete; 5.Ponderea proiectelor comune	proiecte comune între universități și institute de cercetare. 2. Număr de studenți doctoranzi/masteranzi antrenați – 307. 3. Publicații realizate în cadrul proiectelor comune între universități și institute de cercetare – 562. 4. Număr de patente/brevete obținute în cadrul proiectelor comune între universități și institute de cercetare – 37 5. Ponderea proiectelor comune – 49,81%. Institutul de Zoologie continuă relațiile de colaborare cu universitățile-partener din cadrul proiectelor internaționale finalizate în anul 2021 (Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați, Universitatea Elenă Internațională, Kavala, Grecia). O cale sigură de colaborare este și participarea la acțiunile COST. Cercetătorii institutului au efectuat investigații comune cu Institutul de Sistematică și Evoluție a Animalelor al Academiei de Științe din Polonia/Institute of Systematics and Evolution of Animals of the Polish Academy of Sciences, Cracovia, în perioada 26 septembrie - 8 octombrie 2022; Au fost realizate investigații comune cu Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară, Cluj-Napoca, România, în perioada 13-20 noiembrie 2022. În cadrul consorțiului Școala doctorală Științe Biologice, Geonomice, Chimice și Tehnologice, în care Universitatea de Stat din Moldova are rol de instituție organizatoare de doctorat, sub îndrumarea cercetătorilor Institutului de Zoologie, în anul 2022 au realizat cercetări 9 doctoranzi. https://zoology.md/doctoranzi În scopul efectuării stagilor de practică a elevilor/studenților, IEG a semnat în anul 2022 acorduri de colaborare cu următoarele instituții universitare: Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Studii Politice și
--	---	---------	---	--	--	---

						Economice „C. Stere”, Colegiul de Ecologie. Cercetarea realizată de către Institutul de Chimie în comun cu universitățile din țară este confirmată prin: - realizarea a șase proiecte din cadrul Programului de stat (2020-2023) (din totalul de 7) în consorțiu cu următoarele universități și institute de cercetare: Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Universitatea Tehnică din Moldova; Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul în Chișinău); Universitatea Agrară de Stat din Moldova; Institutul de Microbiologie și Biotehnologie. https://ichem.md/proiecte-nationale-0
1.3.2	Organizarea activităților cu caracter științifico-social cu participarea universităților și institutelor de cercetare	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării universități	Autorități publice fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării	1. Număr de activități organizate; 2. Număr de cercetători antrenați; 3. Număr de studenți/ masteranzi antrenați	<p style="text-align: center;">Realizată</p> <p>1. Număr de activități organizate - 213 de activități cu caracter științifico-social cu participarea universităților și institutelor de cercetare, se menționează: Ziua Internațională a Femeilor și Fetelor în Știință; Cea de-a XII-a ediție a „Zilei Științei” cu genericul „ Știința – convergența dintre trecut, prezent și viitor”; Conferința științifico-practică a studenților și masteranzilor „Democrația și Educația prin Cultură – repere ale integrării europene; Conferință - ISTORIE - ARHEOLOGIE - MUZEEOLOGIE, ediția a XXXII-a; Târgului Național al Covorului „Covorul Dorului”, ediția a VIII-a; Noaptea Cercetătorilor Europeani; a VII-a Conferință Internațională CHIMIE ECOLOGICĂ & MEDIULUI 2022 (CEE – 2022); etc.</p> <p>(https://mecc.gov.md/ro/content/11-februarie-ziua-internacionala-femeilor-si-fetelor-cu-activitati-domeniul-stiintei; https://mecc.gov.md/ro/content/ziua-stiintei-editia-2022 / https://www.youtube.com/watch?v=ph9TZ1_J9z0; https://amtap.md/ro/conferinta-stiintifico-practica-a-studentilor-si-masteranzilor-democratia-si-educatia-prin-cultura-repere-ale-integrarii-europene.html;</p>

						<p>https://www.youtube.com/watch?v=ZWZsLsDpk94;</p> <p>https://www.muzeu.md/targului-national-al-covorului-covorul-dorului-editia-a-viii-a/;</p> <p>https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/Lista-manifestarilor-stiintifice-organizate-si-validate.pdf;</p> <p>https://noapteacerceretatorilor.md/;</p> <p>https://www.asm.md/workshop-international-piscicultura-poate-deveni-o-ramura-de-profit-economiei-nationale; https://islai.org/rogozhin-lectures/rl-2022/;</p> <p>http://eec-2022.mrda.md/; etc.)</p> <p>2. Număr de cercetători antrenați – 1992.</p> <p>3. Număr de studenți/masteranzi antrenați – 1634.</p>
--	--	--	--	--	--	--

II. Obiectivul general: Potențialul uman competitiv antrenat în cercetare și inovare

2.1. Creșterea ponderii tinerilor în numărul total de cercetători

2.1.1	Sporirea numărului de tineri (studenți, masteranzi, doctoranzi etc.) implicați în proiecte de cercetare și inovare	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării; Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare	Autorități publice fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării	Cota procentuală de tineri implicați în proiecte de cercetare și inovare (minimum 20%)	Realizată Cota procentuală de tineri implicați în proiecte de cercetare și inovare de minimum 20% este asigurată. Majoritatea organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării au raportat cota tinerilor implicați în proiecte de cercetare și inovare mai mare de 20 %.
2.1.2	Lansarea programului STEP IN – program de stagii și mentorat în cadrul laboratoarelor de cercetare pentru elevi și studenți	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării	Autorități publice fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării	1. Program elaborat și lansat; 2. Număr de beneficiari ai programului	În curs de realizare 1.Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovări au realizat activități în scopul asigurării stagiori și activităților de mentorat în cadrul laboratoarelor de cercetare pentru elevi și studenți. Se menționează în acest sens stagiiile studenților Universității de Stat din Moldova la Institutul de Chimie și activitățile de mentorat realizate de cercetători în cadrul gimnaziului "Iurie Bodiu" din satul Flămînzeni, r-nul Sîngerei și gimnaziul „Adrian Păunescu” din satul Copăceni, r-nul Sîngerei. În cadrul Acordului de parteneriat semnat cu Facultatea

						de Chimie și Tehnologie Chimică, doi studenți au inițiat lucrul experimental în Laboratorul Chimia Compușilor Naturali și Biologic Activi al Institutului de Chimie, în scopul realizării tezelor de licență și masterat. 2. Număr de beneficiari ai programului – 2.
2.2.	<i>Dezvoltarea colaborării cu reprezentanții diasporei științifice</i>					
2.2.1	Cooptarea reprezentanților diasporei științifice în activitățile din domeniile cercetării și inovării și în mecanismele de suport	2020-2023	Autorități publice, fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării; Biroul relații cu diaspora	Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare	1. Număr de activități desfășurate în comun anual; 2. Număr de membri ai diasporei științifice cooptați anual	<p style="text-align: center;">Realizată</p> <p>1. În luna mai 2022 a avut loc prima ședință a Platformei de cooperare dintre Ministerul Educației și Cercetării și reprezentanții diasporei din mai multe țări. Scopul platformei este fortificarea legăturilor dintre minister, instituțiile de învățământ superior și organizațiile de cercetare din Republica Moldova și diasporă, în vederea stabilirii unor obiective comune, proiecte, activități, ce vizează, domeniile educației și cercetării, precum și implicarea cetățenilor Republicii Moldova din diasporă pentru facilitarea comunicării dintre mediile academice, de cercetare din Moldova și țările de destinație ale diasporei. (https://mecc.gov.md/ro/content/ministerul-educatiei-si-cercetarii-dialog-cu-reprezentantii-diasporei-moldovenesti)</p> <p>În cadrul Programului Uniunii Europene pentru Diasporă (EUDiF: European Union Global Diaspora Facility), prin care se oferă asistență Biroului relații cu diaspora în cadrul proiectului "Pilotarea schemelor de mobilizare a diasporei în sectoarele educației și cercetării din Moldova", pe parcursul lunilor august – septembrie anul 2022 au fost realizate interviuri cu reprezentanții autorităților publice centrale și altor instituții implicate în procesul de cercetare, inovare și educație în Republica Moldova. Ulterior, a fost lansat sondajul privind Mobilizarea diasporei înalt calificate în domeniul educației și cercetării din Republica Moldova, la care reprezentanții diasporei au fost invitați să răspundă. Chestionarul a fost elaborat pentru a informa despre</p>

activitatea diasporei în sectoarele educație și cercetare, deoarece nu există date în acest sens. Colectarea informației în domeniu, va avea drept rezultat elaborarea unei foi de parcurs cu îndrumări practice pentru actorii din Republica Moldova în vederea instituirii unui program de transfer de competențe, din diasporă cu aceste sectoare.

(<https://emoldovata.gov.md/noutati/sondaj-pentru-diaspora-mobilizarea-diasporei-inalt-calificate-in-domeniul-educatiei-si-cercetarii-din-republica-moldova>)

În cadrul Institutului Patrimoniului Cultural, la 10 iunie 2022, la invitația diasporei științifice din Belgia, dr. Ion Duminica și dr. Svetlana Procop au participat la Seminarul Internațional „Ukraine: resonance of a war” on Erasmus+ staff mobility for teaching between Programme and Psrtner Countries (2020-2023). Laboratory for a prospective Anthropology, University Catolique de Louvain, or. Louvain-la-Neuve (Belgia).

La Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au fost organizate 4 „State of the Art Lectures” - ținute de către următorii savanți: Prof. Mirsolav Petrovec, Prof. Viorel Florea, Prof. Milan Profant și dl. Serghei Mangul. În contextul Conferinței organizate cu ocazia Zilelor universității, membrul DiaMed, Prof. Viorel Florea, profesor la Universitatea din Minnesota, co-director al programului de Insuficiență Cardiacă și Director Medical în cadrul Programului de Reabilitare Cardiacă și Prevenire Secundară din Minnesota, SUA a ținut o prelegere intitulată „Insuficiența melior cu fracție de ejeție meliorate”.

A fost cîștigat un nou proiect depus la Biroul Relații cu Diaspora în cadrul programului Diaspora Engagement Hub destinat acordării de granturi tematice pentru cetățeni originari din Republica Moldova, aflați peste hotare.

						<p>Universitatea de Stat din Moldova a colaborat cu dr. Vasile Iarmulschi, cercetător științific la Institutul de arheologie preistorică a Universității Libere din Berlin în vederea realizării următoarelor acțiuni: elaborarea și publicarea a două articole științifice; efectuarea analizelor 14C pentru datarea vestigiilor provenite din siturile Saharna Mare și Saharna „Țiglău”; prezentarea de către dr. Vasile Iarmulschi a unei lecții publice cu tema „Cultura Poienești-Lucaleuca: exemplu al conexiunilor dintre Europa Centrală și silvostepa carpato-nistreană în sec. II-I a. Chr.”.</p> <p>Cooptarea reprezentanților diasporei științifice dr. Marin Rusu și dr. Natalia Maticiuc, Helmholtz-Zentrum Berlin für Materialien und Energie GmbH: Berlin ca experți evaluatori ai tezei de doctor în fizică “Elaborarea dispozitivelor fotovoltaice pe baza semiconductorilor organici/anorganici”, specialitatea 134.01 – Fizica și tehnologia materialelor.</p> <p>Colaborarea cu expertul în proiecte europene, migrație și minorități etnice, dr. Rosca Mariana (Bilbao, Spania). Colaborarea cu Lucia Moroșan-Dănilă, dr., lector, cercetător la Universitatea ”Ștefan cel Mare” din Suceava, România.</p>
2.2.2	Relansarea programului de granturi pentru mobilitate de scurtă durată destinate reprezentanților diasporei științifice	2020-2023	Biroul relații cu diaspora	Autorități publice fondatoare ale organizațiilor lor din domeniile cercetării și inovării	1. Program de granturi relansat; 2. Număr de granturi acordate; 3. Număr de beneficiari de granturi	<p style="text-align: center;">Realizată</p> <p>1. Biroul Relații cu Diaspora în cadrul programului Diaspora Engagement Hub (DEH) din cadrul proiectului „Consolidarea cadrului instituțional al Republicii Moldova în domeniul migrației și dezvoltării” faza a II-a, finanțat de către Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare.</p> <p>2. În cadrul programului au fost acordate 13 granturi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programul de susținere a activităților culturale și educaționale în diasporă – 7 proiecte; - Proiecte inovative ale diasporei – 2 proiecte; - Subprogramul destinat tinerilor din diasporă – 3

						proiecte; - Reîntoarcerea profesională a diasporei – 1 proiect. https://emoldovata.gov.md/noutati/au-fost-selectate-proiectele-castigatoare-in-cadrul-programului-guvernamental-de-granturi-tematice-diaspora-engagement-hub-deh-pentru-anul-2022) 3. Număr de beneficiari de granturi – 13.
--	--	--	--	--	--	--

III. Obiectiv general: Infrastructură corespunzătoare standardelor internaționale

3.1. Elaborarea unei vizioni pe termen scurt și mediu de dezvoltare a infrastructurii naționale de cercetare

3.1.4	Evaluarea organizațiilor din domeniile cercetării și inovării	2021-2023	Agenția Națională de Asigurarea Calității în Educație și Cercetare; autorități publice fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării	Organizațiiile de drept public din domeniile cercetării și inovării	1. Număr de organizații de drept public din domeniile cercetării și inovării evaluate; 2. Rapoarte de evaluare elaborate și publicate pe pagina web oficială a Agenției Naționale de Asigurarea Calității în Educație și Cercetare; 3.Organizații de drept public din domeniile cercetării și inovării clasificate pe nivele de capacitate; 4. Optimizarea numărului de organizații de drept public din domeniile cercetării și inovării realizată	Nerealizată În contextul reformei realizate în baza Hotărîrii de Guvern nr. 485/2022 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și elaborarea proiectului de lege privind modificarea și completarea Codului cu privire la știință și inovare nr. 259/2004, acțiunea a fost transferată pentru Trim. IV, anul 2024, în conformitate cu Planul național de dezvoltare pentru anii 2023-2025.
3.1.6	Asigurarea	2021-	Organizațiile	Autorități	1.Regulamente	Realizată

	accesului la infrastructura de cercetare de către organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării	2023	de drept public din domeniile cercetării și inovării	publice fondatoare ale organizației lor din domeniile cercetării și inovării	instituționale privind accesul la infrastructura de cercetare elaborate; 2. Număr de utilizatori ai infrastructurii de cercetare	<p>1. În contestul reformei efectuate în baza Hotărîrii de Guvern nr. 485/2022 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărâri ale Guvernului, accesul la infrastructura ce cercetare este asigurată prin Regulamentele instituționale ale universităților.</p> <p>Universitatea de Stat din Moldova asigură accesul la infrastructura de cercetare a Centrelor de Excelență în Cercetare (CEC) și a Laboratoarelor de Cercetări Științifice (LCŞ), în cadrul proiectelor de cercetare implementate în parteneriat și în baza acordurilor de cooperare semnate cu centre de cercetare naționale (Institutul de Fizică Aplicată; Institutul de Inginerie Electronică și Nanotehnologii „D. Ghițu” etc.)</p> <p>Totodată, Institutul Patrimonialui Cultural deține Arhiva Folclorică Digitală. (https://folkloricarchival.asm.md/)</p> <p>Pe site-ul Muzeului Național de Istorie a Moldovei online este disponibilă oferta de publicații. (https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/)</p> <p>Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală deține o infrastructură de cercetare alcătuită din colecții muzeale, arhiva Muzeului satului și bibliotecă științifică care pe parcursul anului 2022 a fost utilizată de cercetătorii mai multor instituții. (https://www.muzeu.md/colectii/)</p> <p>2. Numărul de utilizatori ai infrastructurii de cercetare – 403.</p>
3.2.	<i>Crearea clusterelor științifico-tehnologice</i>					
3.2.1.	Sporirea numărului de clustere științifico-tehnologice	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării;	Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare; Organizația de	Număr de clustere nou-create	<p style="text-align: center;"><i>În curs de realizare</i></p> <p>Număr de clustere nou-create – 4 clustere în proces de creare.</p> <p>În cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în perioada 27-29 septembrie 2022 a avut loc vizita de teren a lui dr. Lawrence Banks</p>

			autorități publice fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării	Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii; reprezentanții mediului de afaceri, reprezentanții societății civile; parteneri externi de dezvoltare		director general al ICGEB Trieste, Italia, care a inclus și întrevederi cu reprezentanții Parlamentului și ai Guvernului Republicii Moldova cu scopul familiarizării oficialilor cu privire la intenția de creare la Universitatea de Stat de Medicina și Farmacie „Nicolae Testemitanu” a unui Centru Regional de Cercetare. https://usmf.md/ro/noutati/biotehnologie-pentru-dezvoltarea-economica-si-sociala-europa-de-sud-est-eveniment În decembrie 2022 a fost lansat proiectul Force-Med, ce prevede crearea Centrului de Medicină Moleculară și Medicină Personalizată, ce va include compartimentele morfologie, culturi celulare, microscopie confocală, imunologie, biochimie, laborator de genetica și biobancă. https://usmf.md/ro/noutati/usmf-nicolae-testemitanu-obtinut-un-grant-de-peste-2-milioane-de-euro-pentru-fortificarea Institutul de Chimie a prelungit colaborarea prin încheierea unui nou acord de Parteneriat (nr. 44/2022) cu A.O. EcoDigital, AO Asociația pentru Valorificarea Deșeurilor și MoldRec Grup SRL în cadrul proiectului “Reciclăm DEEE și realizăm ODD”.
3.2.2.	Realizarea proiectelor comune în cadrul clusterelor științifico-tehnologice	2021-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării		Număr de proiecte comune implementate	În curs de realizare Număr de proiecte comune – 1 proiect comun în faza de implementare de către Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”.
3.3. Conectarea infrastructurii de cercetare din Republica Moldova la infrastructurile paneuropene						
3.3.1	Continuarea programului de conectare a centrelor și laboratoarelor de cercetare din	2020-2023	Autorități publice fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării;	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării;	1. Evaluarea ex-post a programului realizată; 2. Apeluri de proiecte în cadrul Programului lansate;	În curs de realizare În anul 2022 a fost continuată realizarea cercetărilor în parteneriat de către Institutul de Chimie cu consorțiile marilor infrastructuri din regiune, în cadrul următoarelor proiecte internaționale: I. Programul de cooperare tehnică cu Agenția pentru

	Republica Moldova la infrastructurile paneuropene incluse în ESFRI (<i>European Strategy Forum on Research Infrastructures</i>) /FSEIC (Forumul strategic european privind infrastructurile de cercetare)	cercetării și inovării	Ministerul Economiei și Infrastructurii; Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare ; partenerii externi de dezvoltare	3. Număr de proiecte finanțate; 4. Număr de organizații din domeniile cercetării și inovării în parteneriate încheiate cu infrastructuri incluse în ESFRI	Energie Atomică: proiectele „Establishing Capacities for Isotope Hydrology Techniques for Water Resources and Climate Change Impact Evaluation (MOL7001)” ;„Source, age and recharge patterns of groundwaters in SE Europe (RER7013)”. II. Danube Transnational Programme: proiectele „Tackling hazardous substances pollution in the Danube River Basin by Measuring, Modelling-based Management and Capacity building (Danube Hazard m3c)”. III. Programul H2020-MSCA-RISE-2016 (Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange); „Materiale Nanoporoase și nanostructurate pentru aplicații medicale”. IV. Programul Națiunilor Unite pentru Mediu/Coaliția pentru Climă și Aer Curat: „Sprijin instituțional pentru consolidarea acțiunilor privind poluării climatice de scurtă durată în Moldova”.	
3.3.2 .	Dezvoltarea colaborării cu consorțiile marilor infrastructuri din regiune (<i>Infrastructura Luminii Extreme – Fizica Nucleară (ILE-FN)/ Extreme Light Infrastructure Nuclear Physics (ELI NP), Central European Research Infrastructure Consortium-European Research</i>	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Autorități publice fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării; Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare	1. Număr de parteneriate încheiate anual; 2. Număr de participanți	<p style="text-align: center;">Realizată</p> <p>1. Număr de parteneriate încheiate anual – 3. În acest sens se menționează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Universitatea de Stat din Moldova acordul de colaborare cu Institutul Național pantru Fizica Lazerilor, Plasmei și Radiației de la Măgurele, România. - Institutul de Chimie în perioada evaluată a fost continuată realizarea cercetărilor în parteneriat cu consorțiile marilor infrastructuri din regiune, în cadrul următoarelor proiecte internaționale: <p>a) Programul de cooperare tehnică cu Agenția pentru Energie Atomică</p> <p>1. Titlul proiectului: "Establishing Capacities for Isotope Hydrology Techniques for Water Resources and Climate Change Impact Evaluation (MOL7001)". Director de proiect: dr. Bogdevici Oleg, perioada de realizare: 01 iunie 2020 - 2023. (în parteneriat cu Agenția</p>

<p><i>Infrastructure Consortium (CERIC-ERIC), The Danube International Centre for Advanced Studies for River-Delta-SeaSystems (DANUBIUS etc.))</i></p>					<p>Internațională pentru Energie Atomică)</p> <p>2. Titlul proiectului: "Source, age and recharge patterns of groundwaters in SE Europe (RER7013)". Director de proiect: dr. Bogdevici Oleg, perioada de realizare: 01 iunie 2020 -2023. (în parteneriat cu cercetători din următoarele țări: Kazahstan, Muntenegru, Armenia, Austria, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Turcia, Tadjikistan, Ucraina, Polonia, Slovenia, Slovacia, Portugalia, Romania, Federatia Rusă, Estonia, Franța, Georgia, Cipru, Cehia, Croația, Ungaria).</p> <p>b) Programul COST</p> <p>1. Titlul proiectului: "WATER isotopeS in the critical zONE: from groundwater recharge to plant transpiration (WATSON)" (nr. OC-2019-1-23936). Director de proiect: dr. Bogdevici Oleg, perioada de realizare: 01 august 2020 - 2023 (în parteneriat cu cercetători din următoarele țări: Austria, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Cehia, Kazahstan, Muntenegru, Armenia, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Irlanda, Italia, Izrael, Luxemburg, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Serbia, Slovacia, Spania, Turcia, Marea Britanie, Elveția).</p> <p>2. Titlul proiectului: „Network for Equilibria and Chemical Thermodynamics Advanced Research” (COST Action 18202). Director de proiect: dr. hab. Igor Povar. Perioada de realizare: 02.10.2019-01.10.2023 (în parteneriat cu cercetători din următoarele țări: Austria, Belgia, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Lituania, Malta, Macedonia, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Turcia, Elveția, Ucraina).</p> <p>c) Danube Transnational Programme</p> <p>1.Titlul proiectului: "Tackling hazardous substances pollution in the Danube River Basin by Measuring, Modelling-based Management and Capacity building</p>
--	--	--	--	--	---

						(<i>Danube Hazard m3c</i>)". Director de proiect: dr. Bogdevici Oleg, perioada de realizare: 01 iulie 2020 - 2022 (în parteneriat cu cercetători din următoarele țări: România, Austria, Bulgaria, Ungaria, Croația, Slovacia, Muntenegru, Ucraina, Serbia, Germania, Cehia, cât și cu International Commission for the Protection of the Danube River. ICPDR) (<i>câștigat cu începere de la 01.07.2020</i>). 2. Număr de participanți – 15.
--	--	--	--	--	--	--

IV. Obiectivul general: Cercetare și inovare pentru necesitățile socioeconomice

4.1.	<i>Dezvoltarea instrumentelor pentru transferul cunoștințelor și rezultatelor științifice către potențialii utilizatori</i>					
4.1.1.	Lansarea și organizarea proiectelor colaborative aplicative dintre comunitatea științifică și reprezentanții mediului de afaceri	2021-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării; mediul de afaceri; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Autorități publice fondatoare ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării; comunitatea donatorilor; parteneri externi de dezvoltare	1. Program de finanțare lansat; 2. Număr de proiecte cofinanțate	<p>În curs de realizare</p> <p>1. În concursul de proiecte de inovare și transfer tehnologic pentru anul 2022 au fost declarate câștigătoare 9 propuneri de proiecte, astfel au fost inițiate 9 parteneriate în domeniul public-privat. Pe parcursul anului a încetat implementarea a 2 proiecte propuse spre implementare de SRL „RAILEAN -PLUS” și SRL „REDTECH INDUSTRY”, din motivul imposibilității îndeplinirii în termen a obligațiilor asumate de către beneficiarii proiectelor. 1. Număr de proiecte cofinanțate – 13.</p>
4.1.2.	Impulsionarea activităților de cercetare în vederea creării start-up-urilor și/sau spin-off-urilor inovative	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării; Ministerul Economiei și	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; autorități publice fondatoare ale	1. Număr de cercetători implicați; 2. Număr de start-upuri și/sau spin-off-uri inovative create anual	<p>Realizată</p> <p>1. Număr de cercetători implicați - 39. Unul dintre programele gestionate de IP Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului în vederea susținerii mediului de afaceri ce aplică elemente inovative, este Programul destinat tinerilor „START pentru Tineri: o afacere durabilă la tine acasă” aprobat într-o nouă redacție prin Hotărârea Guvernului nr.</p>

			Infrastructurii ; Organizația pentru dezvoltarea seCTORULUI întreprinderilor mici și mijlocii	organizații lor din domeniile cercetării și inovării		<p>348/2022. Programul a fost actualizat, oferind tinerilor antreprenori posibilitatea de a beneficia de finanțare nerambursabilă sau credit cu porțiune de grant. Lansarea oficială a Programului a avut loc la data de 05.07.2022. Pe parcursul anului 2022, în cadrul Programului „Start pentru Tineri” au fost atinse următoarele rezultate:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) 629 tineri instruiți; 2) 148 proiecte investiționale aprobate, dintre care: <ul style="list-style-type: none"> - 90 proiecte investiționale au fost aprobate în cadrul Componentei II „Finanțare nerambursabilă”; - 41 proiecte investiționale au fost aprobate în cadrul Componentei III „Credit cu porțiune de grant”; - 17 proiecte investiționale au fost aprobate în cadrul instrumentului financiar „Business Voucher”. <p>Suma totală a granturilor aprobate spre finanțare este de 22,21 mil. MDL, ceea ce va contribui la atragerea a circa 62,64 mil. MDL investiții în economie. Implementarea proiectelor investiționale va contribui la crearea și menținerea a circa 455 locuri de muncă.</p> <p>În cadrul Universității de Stat din Moldova formarea competențelor de creare și dezvoltare a start-up-urilor, precum și de abordare inovativă a atribuțiilor profesionale reprezintă un obiectiv educational major, care își găsește reflectare în special în curricule, precum și în diverse evenimente organizate cu studenții: mese rotunde, întâlniri cu reprezentanții mediului de afaceri etc. Implicit menționăm: 1. Conferința științifico-practică națională cu participare internațională „De la inovația în învățământ spre inovația la locul de muncă”. 15 aprilie 2022.</p> <p>http://dspace.usm.md:8080/xmlui/handle/123456789/7200</p> <p>Seminarul de transfer tehnologic al ideilor și studiul etapelor formării unui plan de afacere organizat de specialistul principal al Oficiului de Transfer tehnologic</p>
--	--	--	---	--	--	--

Universitatea de Stat din Moldova dr. Alina Trofim cu participarea antreprenorilor, tineretului și reprezentanților administrației raionului Cimișlia la 02 decembrie 2022. Colaborarea continuă cu Tekwill în scopul dezvoltării start-up-urilor în data de 15 iunie 2022 a fost organizat evenimentul HealthTech Forum de către TEKWILL Startup Moldova în colaborare cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemitanu”, FRESE1BLOOD HUB din România, cu susținerea USAID și Suedia. Scopul evenimentului este dezvoltarea și integrarea de soluții digitale conform unor provocări sau probleme în medicină. Evenimentul a conectat experții medicali cu specialiști în tehnologii informaționale și de antreprenoriat pentru a accelera dezvoltarea digitalizării sistemului medical.
<https://usmf.md/ro/evenimente/health-tech-forum-moldova-2022>.

Transferul rezultatelor științifice obținute în cadrul Institutului de Chimie către potențialii utilizatori a fost efectuat prin semnarea a două acorduri de colaborare cu:

- Primăria s. Coșernița, r-nul Criuleni, în scopul stabilirii indicilor chimici de calitate a apelor din trei fântâni arteziene, două izvoare și două fântâni freatici din s. Coșernița (Acord de colaborare din 22.02.2022).

- Primăria s. Cojușna, r-nul Strășeni, în scopul stabilirii indicilor chimici de calitate a apelor dintr-o fântână artezienă, două izvoare și două fântâni freatici din s. Cojușna în conformitate cu STAS-ul "Apă potabilă" (Acorduri de colaborare din 22.02.2022 și 16.03.2022).

2. Număr de start-up-uri și/sau spin-off-uri inovative create – 4.

4.1.3.	Stimularea activității parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare	2020-2023	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; Ministerul Economiei și Infrastructurii	Autorități publice fondatoare ale organizației lor din domeniile cercetării și inovării	1. Măsuri de stimulare elaborate și implementate; 2. Număr de rezidenți înregistrați	În curs de realizare 1. Număr de rezidenți înregistrați - 25. ANCD a recepționat 3 rapoarte de activitate anuale a PȘT și incubatoarelor de inovare: I.I.IIT4BA – 4 companii rezidente; PȘT „Academica” -20 companii; I.I. „Inovatorul” -1 companie.
4.2.	<i>Consolidarea percepției publice privind rolul cercetării și inovării în atenuarea provocărilor societale și generarea prosperității</i>					
4.2.1	Organizarea programelor de găzduire a elevilor, studenților și cadrelor didactice cu ocazia zilelor ușilor deschise și sărbătorilor tematice (Ziua Mondială a Științei, Ziua internațională a femeilor în știință, Noaptea cercetătorilor etc.)	2020-2023	Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare ;Academia de Științe a Moldovei	1. Număr de evenimente organizate; 2. Număr de participanți	Realizată 1. Număr de evenimente organizate – 111. În acest sens, se menționează următoarele evenimente: - Ziua Internațională a Femeilor și Fetelor în Știință, organizată de Ministerul Educației și Cercetării la 11 februarie 2022; (https://mecc.gov.md/ro/content/11-februarie-ziua-internacionala-femeilor-si-fetelor-cu-activitatii-domeniul-stiintei); - Cea de-a XII-a ediție a „Zilei Științei” cu genericul „ Știință – convergența dintre trecut, prezent și viitor” organizată de Ministerul Educației și Cercetării în comun cu organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării la 11 noiembrie 2022; (https://mecc.gov.md/ro/content/ziua-stiintei-editia-2022 / https://www.youtube.com/watch?v=ph9TZ1_J9z0); - În luna noiembrie 2022 ANCD a participat la evenimentul Black Sea CONNECT Marine Litter Action Forum, sub umbrela proiectului Black Sea CONNECT, finanțat de programul Comisiei Europene pentru cercetare și inovare Horizon 2020, Istanbul (Turcia); https://ancd.gov.md/ro/content/participarea-ancd-la-evenimentul-black-sea-connect-marine-litter-action-forum-14-15 ; - la 13 septembrie 2022, ANCD a găzduit Prima reuniune

a Moldova–European Union HORIZON EUROPE Joint Research and Innovation Committee; (<https://ancd.gov.md/ro/content/reuniunea-moldova%E2%80%93european-union-horizon-europe-joint-research-and-innovation-committee>);

De către Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală a Moldovei au fost organizate următoarele evenimente:

- Ziua Internațională a Muzeelor și Noaptea Europeană a Muzeelor (14-15 mai 2022), <https://www.muzeu.md/programul-zilei-internationale-a-muzeelor-si-noptii-europene-a-muzeelor-editia-2022-cu-genericul-%ef%bf%bcforta-muzeelor/>;

- Ziua Națională a Portului Popular (26 iunie 2022); <https://www.muzeu.md/ziua-nationala-a-portului-popular/>;

- Zilele europene ale Patrimoniului , cu genericul „Patrimoniul durabil” (13-25 septembrie 2022); <https://www.muzeu.md/zilele-europene-ale-patrimoniului-cu-genericul-patrimoniul-durabil-13-25-septembrie-2022-in-cadrul-muzeului-national-de-etnografie-si-istorie/>:

- Târgul Național al Covorului „Covorul dorului”, ediția a IX-a, care a avut loc la 17 decembrie 2022; <https://www.muzeu.md/expozitia-salvagardarea-scoartelor-valoroase-restaurare-si-rePLICARE/>.

Muzeul Național de Istorie a Moldovei a organizat:

- 3 septembrie 2022 - Caravana „Centenarul Încoronării” a fost pe urmele vizitelor regale din Republica Moldova, episodul cu numărul 13 al Caravanei a găzduit mărturisiri și emoții care au amintit de Maria – Inima României; https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/caravan-a-centenarul_incoronarii_a_fost_pe_urmele_vizitelor_re-gale_din_republica_moldova/;

- la 23 august 2022, în contextul Zilei europene de

comemorare a victimelor tuturor regimurilor totalitare și autoritare, la sediul Asociației Foștilor Deportați și Deținuți Politici din Republica Moldova, a fost vernisată expoziția foto-documentară „Recviem pentru țărani români. Țărani și comunismul.” a Centrului Internațional de Studii asupra Comunismului din cadrul Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței – Fundația Academică Civică;

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/archives/commemorative_dedicated_to_the_23rd_of_August_European_Memorial_Day_of_commemoration_for_victims_of_totalitarian_and_authoritarian_Regimes/;

- 18 mai 2022 – Ziua Internațională a Muzeelor cu genericul „Muzeul pentru Pace”; https://www.nationalmuseum.md/ro/news/archives/international_museum_day_2022/;

- 14 mai 2022 – Noaptea Europeană a Muzeelor cu genericul „Lumina dă măreție nopții...”; https://www.nationalmuseum.md/ro/news/archives/european_night_of_museums_2022/

Organizarea evenimentului „Student USM pentru o zi” cu participarea elevilor de la Liceul Teoretic „Mircea Eliade”, Liceul Teoretic Republican „Aristotel”, Liceul Teoretic „Dante Alighieri”, Liceul Prometeu-Prim, Liceul „Moldo-Filandez”, Liceul de Limbi Moderne și Management; https://usm.md/?page_id=17341

Organizarea evenimentului „Ziua ușilor deschise la USM”; <https://jurnalism.usm.md/?p=4240>;

Participarea studenților din diverse universități la conferința „Integrarea prin cercetare și inovare”, organizată cu ocazia Zilei Internaționale a științei; <https://usm.md/?p=15115>

Participarea elevilor Gimnaziului „Ion Creangă” din s. Soldănești, r. Nisporeni la lecția publică cu tema „Epurarea apelor uzate industriale textile” organizată și

realizată de Larisa Mocanu, cercetăror științific în cadrul laboratorului Chime ecologică și tehnologii chimice moderne; <https://usm.md/?p=14503>

Universitatea Tehnică a Moldovei a organizat la 30 septembrie 2022 „Noaptea Cercetătorilor Europeni”; <https://noapteacerceretatorilor.md/>;

În perioada 01.04.2022-30.04.2022 a avut loc „Ziua ușilor deschise” organizate la facultătile Universității Tehnice a Moldovei; <https://utm.md/blog/2021/02/23/utm-organizeaza-ziua-usilor-deschise/>

Tot Universitatea Tehnică a Moldovei la 30 septembrie 2022 a organizat expoziția „Creația Deschide Universul” organizat, în cadrul căreia tinerii cercetători (studenți, masteranzi, doctoranzi) și-au prezentat lucrările; <https://www.facebook.com/events/utm-universitatea-tehnica-a-moldovei/utm-organizeaz%C4%83-expozi%C5%A3ia-crea%C5%A3ia-deschide-universul/1524728734236760/>.

Institutul de Zoologie a participat la evenimentul dedicat Zilei Mondiale a Mediului organizat în parcul Valea Morilor din Chișinău de către Asociația Jurnaliștilor de Mediu la 4 iunie 2022 (<https://zoology.md/institutul-de-zoologie-participat-la-ziua-mondiala-mediului-moldova-editia-anului-2022>) și la Festivalul Național Etnofolcloric „Dulce floare de salcâm”, ediția a IX-a, s. Văleni, raionul Cahul, 14-15 mai 2022; (<https://zoology.md/piese-paleozoologice-colectate-dinravinele-satului-valeni-demonstrate-la-festivalul-dulce-floare>)

La 26 mai 2022, cu prilejul Zilei Chimistului sărbătorită tradițional în ultima duminică a lunii mai, Institutul de Chimie a organizat Ziua ușilor deschise. (<https://ichem.md/ziua-usilor-deschise-la-institutul-de-chimie-0>)

						2. Număr de participanți – 11234, inclusiv on line.
4.2.2	Amplificarea interacțiunii cu reprezentanții mass-mediei și principalii formatori de opinie din mediul on-line	2020-2023	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Organizațiiile de drept public din domeniile cercetării și inovării; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare ; Academia de Științe a Moldovei; reprezentanți ai mass-mediei	Număr de apariții și publicații în mass-media	<p>Realizată</p> <p>1. Număr de apariții și publicații în mass-media – 395: https://www.youtube.com/watch?v=GkteoWmnxmQ; https://primelestiri.md/scolioza-tot-mai-des-intalnita-la-copii-si-adolescenti-care-sunt-cauzele-ce-duc-la-aparitia-bolii-si---120607.html; https://www.scoliosismaster.org/index.php/feedback/interview/83-the-interview-with-anna-kusturova-from-moldavia; https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=562520402040877; https://trm.md/ro/reporter-pentru-sanatate/reporter-pentru-sanatate-emisiune-din-29-septembrie-2022; https://www.trm.md/ro/stiinta-si-inovare-emisiune-din-15-februarie-2022; https://www.zdg.md/ru/?p=95495; http://www.canal2.md/emisiuni/solutie-anti-cancer-descoperita-in-sol-de-biologidin-moldova-se-fac-teste-inturcia_150824.html; https://www.youtube.com/watch?v=2FoUKMrfUg8; https://igfpp.md/rezultatele-institutului-de-genetica-fiziologie-si-protectie-plantelor-la-noaptea-cercetatorilor; https://igfpp.md/igfpp-sustine-campania-nationala-planteaza-ti-viitorul; https://ecopresa.md/video-tendinta-ingrijoratoare-dispar-speciile-valoroase-de-pesti-din-nistrul/; https://www.youtube.com/watch?v=wwAPJubGjgQ; https://ecofm.md/2022/02/09/intre-da-si-nu-09-02-2022/; etc.</p>
4.2.3	Menținerea dialogului cu	2020-2023	Ministerul Educației,	Reprezentanți ai	1. Număr de consultări/eveniment	<p>Realizată</p> <p>1. Număr de consultări/evenimente cu participarea</p>

			Culturii și Cercetării; organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării	societății civile	e; 2. Număr participanți	de reprezentanții societății civile – 1164. 2. Număr de participanți – 4872. Organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării au consultat/implicit reprezentanții societății civile și realizat în comun numeroase activități printre care se specifică: a) Ziua „ușilor deschise” a sănăierului arheologic Lipoveni, r-nul Cimișlia, cu participarea comunității locale b) Ziua „ușilor deschise” a sănăierului arheologic Horodiște, r-nul Rezina, cu participarea comunității locale c) Școala academică de educație de mediul pentru tineri juriști organizată în colaborare cu AO ECOcontact d) Conferința științifică „Statul, Securitatea și drepturile omului în era digitală” organizată în colaborare cu AO PromoLEX & AOECOcontact & AOCentrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități; https://dpc-egov.usm.md/conferinta-stiintifico-practica-internacionala-statul-securitatea-si-drepturile-omului-in-era-digitala/ e) Ziua Bolilor Rare – eveniment înregistrat la EURORDIS; (http://www.rarediseaseday.org/page/news/thank-you-for-another-successful-year) f) Evenimentul „Noaptea Cercetătorilor Europeni”; https://utm.md/blog/2022/10/01/noaptea-cercetatorilor-europeni-2022/ g) Conferința Științifico-Practică „Analiza comparativă a tehnologiile moderne de cogenerare a energiei în cadrul SACET – Chișinău; https://utm.md/blog/2022/12/23/feie-utm-conferinta-stiintifico-practica-analizacomparativa-a-tehnologiilor-moderne-de-cogenerare-a-energiei-in-cadrul-sacet-chisinau/
--	--	--	---	----------------------	--------------------------------	--

						<p>h) Seminarul „Similarities and Differences of Circular Economy in Agriculture and Industry”; https://utm.md/blog/2022/11/30/fieb-seminar-cu-experti-internationali-despre-similaritati-si-diferente-ale-economiei-circulare-in-agricultura-si-industrie/;</p> <p>i) Seminar „Materiale inovatoare utilizate în construcția drumurilor”; https://utm.md/blog/2022/10/21/asd-utm-seminar-despre-materiale-inovatoare-utilizate-in-construcția-drumurilor/</p> <p>j) Institutul de Zoologie menține legături strânse cu Asociația Internațională a Păstrătorilor Râului ”Eco-Tiras” - ex-partenerul Institutului de Zoologie în cadrul proiectului eMS BSB 165. Astfel, reprezentanții Eco-Tiras au participat la workshopul științific „Starea actuală a pisciculturii în bazinul râului Prut și perspectivele de ameliorare”, organizat de Institutul de Zoologie în cadrul proiectului TeamUp HealthyFish la 8 aprilie 2022; https://zoology.md/starea-actuala-pisciculturii-bazinul-raului-prut-si-perspectivele-de-ameliorare-acesteia-discutie</p>
--	--	--	--	--	--	---

V. Obiectivul general: Politică coerentă de cooperare europeană și internațională

5.1. Valorificarea plenară a oportunităților ce rezidă din statutul de țară asociată la Programul „Orizont 2020”						
5.1.2	Participarea activă la ședințele comitetelor de program și ale organelor consultative ale Spațiului european de cercetare	2020-2023	Reprezentanți oficiali; experți naționali	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Număr de participări înregistrate	Realizată Număr de participări înregistrate – 24, participări la negocieri și tratative - 5.
5.1.3	Consolidarea și amplificarea capacitaților Rețelei naționale	020-2023	2 Agenția Națională pentru Cercetare și	Parteneri externi de dezvoltare	Număr de instruiriri internaționale la care participă punctele naționale de contact	Realizată În anul de referință, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a organizat concursul pentru recrutarea Coordonatorului national și a Rețelei Punctelor

	punctelor naționale de contact	Dezvoltare; puncte naționale de contact; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării			Naționale de Contact (PNC) în corespondere cu domeniile din cadrul Programului. În urma concursului au fost recrutate: 1 Coordonator și 21 PNC. Lista poate fi accesată la link-ul: https://ancd.gov.md/ro/content/rezultatele-concursului-pentru-recrutarea-punctelor-na%C8%9Bionale-de-contact-%C3%AEn-programul . La fel, în 2022, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a contractat 1 Asistent al Oficiului MOST și 1 Sef de Oficiu. Punctele Naționale de contact au participat atât online, cât și cu prezență fizică la peste 65 de instruiriri și evenimente. Majoritatea s-au desfășurat cu suportul Comisiei Europene (DG RTD), precum și în cadrul Proiectului BRIDGE2HE, care are misiunea de a instrui și oferi asistență PNC-urilor. Informații au fost plasate pe pagina de Twitter (@HE_NCP_Portal) de către PNC. https://ancd.gov.md/ro/content/bridge2he	
5.1.4	Organizarea campaniilor de diseminare privind apelurile de proiecte deschise și oferirea asistenței în procesul de aplicare	2020-2023	Puncte naționale de contact; reprezentanți oficiali; experți naționali; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	1. Număr de zile de informare organizate; 2. Număr de consultații individuale oferite	Realizată 1.Număr de zile de informare organizate – 28. 2.Numărul de consultații individuale oferite – 250. Rețeaua Punctelor Naționale de Contact a oferit informații și consultanță prin intermediul a mai multor evenimente, ca de exemplu: Ziua Internațională a Științei, Ziua Europei, Sesiuni de informare, workshop-uri, Sesiune online de informare pentru MSCA Staff Exchanges & COFUND 2022, Horizon Europe Missions – Info event, INFO WEEK 2022, Seminar teoretico-practic “Oportunități de finanțare a cercetării și inovației oferite de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare”, EVENIMENT DE BROKERAJ ANCD – TUBITAK, etc. Totodată, în anul de referință, a fost lansat portalul www.horizoneurope.md , care este completat sistematic de către PNC cu informații despre Apelurile deschise din cadrul

						ORIZONT EUROPA și alte noutăți aferente Programului (evenimente, workshop-uri, training-uri, sesiuni de informare, etc).
5.1.5	Implementarea programelor suport (BONUS european, mobilitate) în vederea stimulării participării la programele-cadru ale Uniunii Europene	2020-2023	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	1.Număr de programe de suport lansate; 2. Număr de granturi oferite; 3.Număr de beneficiari	Nerealizată În anul 2022 nu a fost implementat un asemenea program de suport.
5.1.6	Promovarea vizibilității rețelelor europene de cercetare și inovare și a beneficiilor acestora, cu implicarea utilizatorilor finali	2020-2023	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Parteneri externi de dezvoltare	1. Număr de zile de informare organizate; 2.Număr de participanți	Realizată 1. Număr de zile de informare organizate – 32; 2.Număr de participanți – 640. În anul 2022, au fost realizate un sir de acțiuni în vederea consolidării relațiilor din domeniile cercetării și inovării cu Uniunea Europeană și sporirea vizibilității rețelelor europene de cercetare și inovare. Astfel, evoluțiile recente ale cooperării dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană pe dimensiunea dezvoltării politicilor în domeniile cercetare și inovare au fost prezentate la 24 iunie 2022, în cadrul celei de-a VII-a reuniune a Sub-comitetului de asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană (cluster nr. 4) care s-a desfășurat în format online. Din aceeași perspectivă, prima reuniune a Comitetului mixt de cercetare și inovare Republica Moldova - Uniunea Europeană în cadrul Programului Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont Europa, a fost organizată la 13 septembrie 2022, evenimentul fiind co-prezidat de

							Secretarul general al Ministerului Educației și Cercetării, Nadejda Velișco și Directorul adjunct al Direcției Generale Cercetare și Inovare a Comisiei Europene, Anne Haglund-Morrissey. (https://mecc.gov.md/ro/content/comitetul-mixt-decercetare-si-inovare-republica-moldova-uniunea-europeana-cadrul) La 14.09.2022, în cadrul Comitetului mixt, a fost organizată Sesiunea de informare privind „Misiunile” Programului Orizont Europa, organizată de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare în parteneriat cu Comisia Europeană și cu Ministerul Educației și Cercetării. (https://mecc.gov.md/ro/content/sesiunea-de-informare-privind-misiunile-orizont-europa) De asemenea, Ministerul Educației și Cercetării a asigurat buna desfășurări a misiunii „Suport prin intermediul mecanismului de sprijin al Uniunii Europene- facilitarea de susținere de politici în cadrul Programului UE pentru cercetare și inovare „Orizont Europa” (PSF). Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a organizat zile de informare atât în format online, cât și cu prezență fizică privind apelurile deschise în Programul Orizont Europa. Au fost publicate 2 broșuri: ”Programul Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare ORIZONT EUROPA” și ”Catalogul proiectelor de inovare și transfer tehnologic implementate în perioada 2018-2021”. https://ancd.gov.md/ro/content/biblioteca
5.1.7.	Valorificarea oportunităților ce	2020-2023	Ministerul Educației,	Organizații le de drept	1. Zile de informare organizate;		Realizată 1. Zile de informare organizate – 1 zi;

	rezidă din calitatea de stat membru în cadrul Cooperării europene în știință și tehnologie (COST)	Culturii și Cercetării	public din domeniile cercetării și inovării	2. Număr de participări în acțiuni COST; 3. Număr de nominalizări în calitate de membri/supleanți; 4. Număr de ședințe în cadrul Comitetului Oficialilor Înalți; 5. Număr de ședințe în cadrul coordonatorului național COST; 6. Cotizații de membru achitare anual	2. Uniunea Europeană (Asociația COST) în parteneriat cu țările din Balcanii de Vest au organizat evenimentul „COST INFO DAY” la data de 20.06.202, în regim online (https://www.cost.eu/cost-events/cost-info-day-wbc-2022/). 3. Număr de participări în acțiuni COST – 29; 4. În perioada de referință au fost nominalizați 30 membri; 5. membri în comitetul de conducere ai Acțiunilor COST pentru 15 acțiuni noi. 6. Număr de ședințe în cadrul Comitetului Oficialilor Înalți - 2. 7. Număr de ședințe în cadrul coordonatorului național COST – 2. 8. Cotizația de membru COST pentru anul 2021 a fost achitată.	
5.1.8.	Obținerea și valorificarea calității de stat membru Asociației EUREKA	2020-2023	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Ministerul Finanțelor; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerul Economiei și Infrastructurii	1. Acord de asociere încheiat; 2. Calitate de membru obținută; 3. Cotizații de membru achitare anual	Nerealizată
5.1.9.	Organizarea de către membrui Rețelei naționale a punctelor naționale de contact a zilelor de informare pe	2020-2023	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare; punctele	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	1. Număr de zile de informare organizate; 2. Număr de formatori străini implicați; 3. Număr de participanți;	Realizată 1. Număr de zile de informare organizate – 32; 2. Număr de formatori străini implicați – 30; 3. Număr de participanți – 250; 4. Număr de granturi obținute – 5. În situația condiționată de pandemia COVID 19, Rețeaua

<p>subiecte ce țin de obținerea și administrarea granturilor europene, inclusiv cu implicarea punctelor naționale de contact din țările-membre ale Uniunii Europene și alte state asociate</p>	<p>naționale de contact</p>		<p>participanți; 4. Număr de granturi obținute</p>	<p>Punctelor Naționale de Contact a organizat zile de informare în regim online cu participarea grupelor țintă pe subiecte specifice. Totodată, în anul 2022 echipele de cercetători din Republica Moldova au semnat 5 contracte de grant cu Comisia Europeană pentru finanțarea proiectelor în cadrul Programului Orizont 2020 (http://www.h2020.md/). Republica Moldova a participat la ședințele de lucru pentru discutarea și aprobarea Programelor de Lucru ale Programului "Orizont Europa". Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a menținut colaborarea și corespondența cu partenerii externi și a pregătit aranjamentele pentru semnarea Granturilor de parteneriat la BIODIVERSA+, JPIAMR, Water4ALL, JPI AMR DRUID care sunt necesar de reînnoit anual.</p>
--	-----------------------------	--	--	---